

MAESTRO
SALIERI

MAESTRO
SALIERI

Simona Šindlářová

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

MINISTERSTVO
KULTURY

Výstava k dvoustému výročí úmrtí Antonia Salieriho
Moravské zemské muzeum ve spolupráci s Národním památkovým ústavem

Dietrichsteinský palác, Zelný trh 8, Brno
Arkádová chodba zámku v Náměšti nad Oslavou
30. 5. – 12. 10. 2025

Nad výstavou převzali záštitu
J.E. pan Mauro Marsili, velvyslanec Italské republiky v ČR
J.E. paní Bettina Kirnbauer, velvyslankyně Rakouské republiky v ČR
Italský kulturní institut v Praze

Exhibition marking the bicentenary of the death of Antonio Salieri

Moravian Museum in collaboration with the National Heritage Institut

Dietrichstein Palace, Zelný trh 8, Brno

Arcade corridor of the Náměšť nad Oslavou chateau

30 May – 12 October 2025

The exhibition is held under the patronage of

His Excellency Mauro Marsili, Ambassador of the Italian Republic to the Czech Republic

Her Excellency Bettina Kirnbauer Ambassador of the Republic of Austria to the Czech Republic

Italian Cultural Institute in Prague

*Publikace vznikla na základě institucionální podpory
dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace
poskytované Ministerstvem kultury (DKRVO, MK000094862).*

Recenzovali: prof. PhDr. Miloš Štědroň, CSc.
Mgr. Irena Veselá Ph.D.

© Text: Simona Šindlářová

© Moravské zemské muzeum, 2025

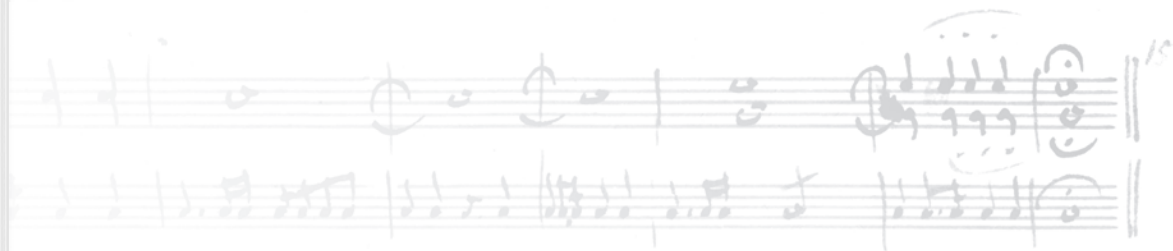
ISBN: 978-80-7028-622-7

Úvod/ introduction	7
Stručný životopis Antonia Salieriho	15
Brief biography of Antonio Salieri	
Jaký byl?	45
What was he like?	
Na těch absurdních povídkách není nic pravdy.....	55
There is no truth in these absurd tales	
Hofkapellmeister	61
Pedagog a teoretik	73
Teacher and theorist	
Skladatel	81
Composer	
Requiem	99
Eccellenza!	107
Heinrich Wilhelm Haugwitz	113
Brno a Morava	129
Brno and Moravia	
Z dopisů Antonia Salieriho	135
From Antonio Salieri's letters	
Závěrem	147
Final word	
 Zdroje obrazových materiálů/ Sources of pictorial material	 150
Poznámky/ Notes	154
Prameny a literatura/ Sources and literature	156

ÚVOD

FOREWORD

Sedmého května letošního roku uplynulo dvě stě let od úmrtí Antonia Salieriho (1770–1825), hudebního skladatele, pedagoga a teoretika, císařského dvorního kapelníka a výrazné postavy vídeňského hudebního života své doby.

Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea uchovává cenné dokumenty k Salieriho životu a dílu, zejména autografy (vlastní rukopisy), opisy a rané tisky jeho skladeb. Muzeum je získalo jako součást sbírky hraběte Heinricha Wilhelma Haugwitzze (1770–1842) ze zámku v Náměšti nad Oslavou. Vzdělaný a hudbymilovný hrabě Haugwitz zde vybudoval na začátku 19. století jedinečné zázemí pro pravidelné hudební produkce a postupně také vytvořil nezvykle bohatou hudební knihovnu. Se Salierim se Haugwitz seznámil ve Vídni a postupně se stal z obdivujícího žáka blízkým přítelem. Antonio Salieri mu daroval některé své rukopisy, včetně requiem, které původně napsal sám pro sebe.

Součástí Haugwitzovy sbírky jsou tak i další vzácné autografy, opisy a tisky skladeb Antonia Salieriho, např. Gratulační kantáta, kterou Antonio Salieri věnoval Heinrichu Haugwitzovi k narozeninám.

Hudební sbírka hraběte Haugwitzze přešla postupně mezi lety 1927–1950 do správy Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea.

Výstava se tak koná na dvou místech, v Dietrichsteinském paláci v Brně a v Arkádové chodbě zámku v Náměšti nad Oslavou.

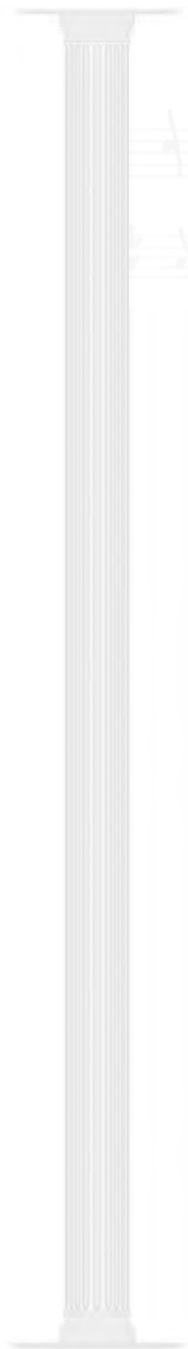
7 May 2025 marked the 200th anniversary of the death of Antonio Salieri, a composer, music teacher and theorist, imperial court kapellmeister and a prominent figure in Vienna's music life of his era.

The Department of Music History of the Moravian Museum holds valuable documents regarding Salieri's life and work, especially autographs, copies and early prints of his compositions. The museum acquired them as part of the collection of Count Heinrich Wilhelm Haugwitz from the chateau in Náměšť nad Oslavou. At the beginning of the 19th century, the educated and music-loving Count Haugwitz built in Náměšť a unique background for regular music productions and gradually created an unusually rich music library. Haugwitz met Salieri in Vienna, and from an admiring pupil turned into a close friend. Antonio Salieri gave him some of his manuscripts, including a requiem he had originally written for himself.

The Haugwitz collection includes other rare autographs, copies and prints of Antonio Salieri's compositions, such as the *Congratulatory Cantata* which Antonio Salieri dedicated to Heinrich Haugwitz on his birthday.

Between 1927 and 1950, the music collection of Count Haugwitz was transferred to the Department of Music History of the Moravian Museum.

The exhibition will take place in two venues, in the Dietrichstein Palace in Brno and in the Arcade Corridor of the chateau in Náměšť nad Oslavou.

Antonio Salieri – dlouholetý první kapelník vídeňského císařského dvora, hudební skladatel, dirigent a sbormistr, dramaturg, vyhlášený pedagog, organizátor hudebního života a hudební teoretik. Na konci 18. století jeden z populárnějších operních skladatelů. Muž ve vlivném postavení, přitom altruista se silným sociálním cítěním. Oddaný stoupenec habsburského domu, vídeňský Ital, jenž inklinoval k francouzské kultuře, a jehož hudba byla v Paříži v oblibě před revolucí i dlouho po ní. Vyznamenán císařem Napoleonem, Ludvíkem XVIII. a rakouským císařem Františkem I.

Mimořádný hudebník a pozoruhodný člověk, který zároveň ve svém odkazu nese takovou tíž, jako jen málo osobností v historii, a ještě méně osobností kulturních dějin. Pomluva o podílu na smrti Wolfganga Amadea Mozarta (1756–1791), která vznikla částečně živelně, částečně na ní vystavěli svá vlastní díla jiní umělci v průběhu celých dvou set let, zastínila odkaz Antonia Salieriho natolik, že si zaslouží být opakovaně stavěn do světla pravdy, skrze zachované dokumenty a svědectví současníků. Svým dílem k tomu chce přispět i tato výstava a katalog.

Hudební tvorba Antonia Salieriho prochází přelomem doby klasicismu a romantismu

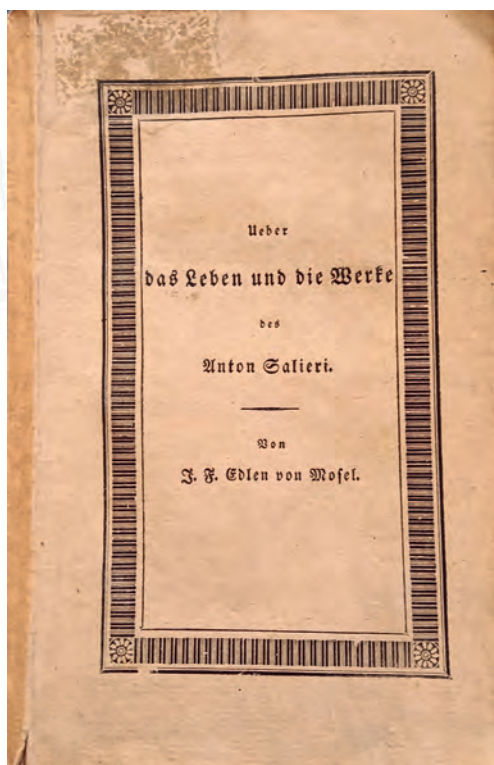
Antonio Salieri (1750–1825) was for many years the first kapellmeister of the imperial court in Vienna, a composer, conductor and choirmaster, dramaturgist, a renowned teacher, organiser of music life and music theorist. At the end of the 18th century he was one of the most popular opera composers. A man of influence, yet an altruist with a strong social awareness. A devoted supporter of the Habsburg dynasty, a Viennese Italian who loved French culture and whose music was popular in Paris before and long after the French Revolution, honoured by Emperor Napoleon, Louis XVIII and Emperor Francis I of Austria.

An extraordinary musician and a remarkable man, who at the same time carries in his legacy a burden that few figures in history, and even fewer in cultural history, have carried. A slander about his involvement in Wolfgang Amadeus Mozart's death, which was partly based on real events and partly built upon by other artists over two hundred years, has obscured his legacy to such an extent that it deserves to be brought to the light of truth again and again, through surviving documents and the testimony of Salieri's contemporaries. This exhibition and catalogue seek to contribute to this aim.

Antonio Salieri's music output stretched across the turn of the classicist and romantic era, and thus bears the general features of several

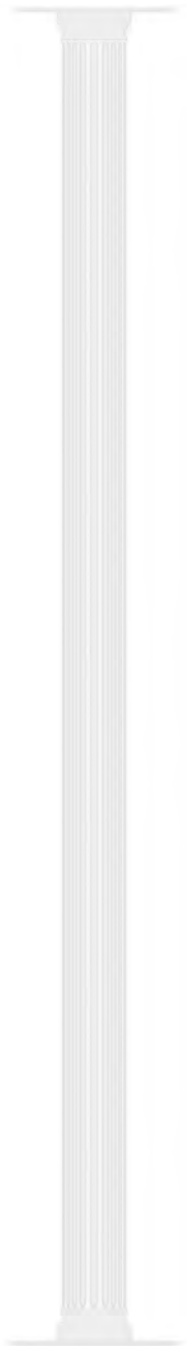
a nese tak obecně rysy zlomu epoch, konkrétně prolínání vlivů téměř od baroka přes klasicismus, až po romantismus. V operní tvorbě je zřetelný odkaz Christopha Willibalda Glucka (1714–1787)¹, hudebně samostatnou kapitolu tvoří Salieriho pařížské opery. Vokální tvorba a porozumění lidskému hlasu byly jednoznačně Salieriho doménou, což se odráží i ve srozumitelnosti jeho duchovní hudby. Výstava a katalog chtějí rovněž upozornit na to, jak rozsáhlý je Salieriho skladatelský odkaz a podpořit jak zájem o jeho hudbu, tak o novodobé provádění jeho

periods, notably a blending of influences from the baroque period through classicism to romanticism. The legacy of Christoph Willibald Gluck (1714–1787)¹ is evident in his opera works, while Salieri's Paris operas form an individual music chapter. Vocal production and understanding of the human voice were among Salieri's strong points, which is reflected in the accessibility of his sacral music. The exhibition and catalogue also set out to highlight the breadth of Salieri's compositional legacy and to promote both interest in his music and a revival of the staging of his works which has already started.

První vydání Moselova životopisu A. Salieriho z roku 1827. Oddělení dějin hudby MZM.

First edition of Mosel's biography of A. Salieri from 1827. Dpt of History of Music, Moravina Museum.

skladeb. Další rovinou porozumění tvorbě Antonia Salieriho je podrobná hudební analýza jeho skladeb, tato práce se jí však věnuje jen okrajově. Autorka se při koncepci výstavy a katalogu zaměřila na uvedení odkazu Antonia Salieriho do obecně historického kontextu a pokusila se představit komplexní obraz jeho osobnosti.

První životopis Antonia Salieriho vydal již roku 1827 Salieriho žák a přítel Ignaz Franz von Mosel (1772–1844) pod názvem *Über das Leben und die Werke des Anton Salieri*.² Tato práce představuje jeden z hlavních zdrojů informací o Salieriho životě a díle. Je cenná především tím, že Mosel byl se Salierim v osobním kontaktu a také měl k dispozici dokumenty, které se dodnes nezachovaly. Až do cca poloviny 20. století se v odborné literatuře objevovala občasná, většinou dílčí zhodnocení Salieriho života a díla.

V druhé polovině 20. století se začaly objevovat komplexní pohledy na život a dílo Antonia Salieriho, z nichž nejvýznamnější je celoživotní badatelská a publikační činnost Rudolfa Angermüllera, kterou završila troj-svazková monografie *Antonio Salieri - Dokumente seines Lebens* z roku 2000.³

Otto Biba se dlouhodobě věnuje edicím Salieriho skladeb a studiím o jeho životě a díle, zvláště v kontextu hudebního života Vídně přelomu 18. a 19. století.⁴

V oblasti Salieriho operní tvorby jsou zásadními pracemi monografie Johna Rice *Antonio Salieri and Viennese Opera* z roku 1998⁵ a tematický katalog Salieriho oper Eleny Biggi Parodi, který vyšel v roce 2005.⁶

Another level of understanding Antonio Salieri's work concerns the detailed musical analysis of his compositions, but the current project only reflects it marginally. In the concept of the exhibition and catalogue, the author focuses on setting Antonio Salieri's legacy in a general historical context and on providing a comprehensive picture of his personality.

The first biography of Antonio Salieri was published in 1827 by Salieri's pupil and friend, Ignaz Franz von Mosel (1772–1844) under the title *Über das Leben und die Werke des Anton Salieri*.² This book is one of the main sources of information on Salieri's life and work. It is particularly valuable because Mosel was in personal contact with Salieri and also had at his disposal some documents that have not survived. Until the mid-20th century, only occasional, mostly partial assessments of Salieri's life and work appeared in specialist literature.

In the second half of the 20th century, comprehensive views on the life and work of Antonio Salieri started to emerge, the most important of which is Rudolf Angermüller's lifelong research and publishing activity, which culminated in the three-volume monograph *Antonio Salieri-Dokumente seines Lebens* in 2000.³

Otto Biba has long devoted himself to editions of Salieri's works and to studies of his life and work, especially in the context of the music activities in Vienna at the turn of the 18th and 19th centuries.⁴

In the field of Salieri's opera production, the major works include John Rice's 1998 monograph *Antonio Salieri and Viennese Opera*⁵ and Elena Biggi Parodi's theme catalogue of Salieri's operas published in 2005.⁶

Volkmar Braunbehrens is the author of the popular biography of Salieri, *Salieri, Musician*

Volkmar Braunbehrens je autorem popularizační Salieriho biografie *Salieri, hudebník v Mozartově stínu*, tato práce byla roku 2007 přeložena i do češtiny.⁷

Edice Salieriho duchovní hudby, jeho velkých mší, včetně requiem, motet ad. připravila Jane Schatkin Hettrick, která je také autorkou řady studií na téma Salieriho duchovní hudby, i Salieriho vztahu k H. W. Haugwitzovi.⁸

Uvedením Salieriho opery *Axur* v Praze je tématem diplomové práce Elišky Šedivé (Bastlové) z roku 2012.⁹ Salieriho skladbami v Haugwitzově sbírce se dlouhodobě zabývá Miloš Štědroň¹⁰, gratulační kantáta Antonia Salieriho pro hraběte Haugwitzze je tématem bakalářské práce Věry Samkové.¹¹ Haugwitzovým vztahem k dobovému vídeňskému hudebnímu životu, jako pozadí náměšťské hudební kultury, se zabývá diplomová práce Markéty Jůzové¹² z roku 1996 *Problematické pozadí kořenů repertoáru náměšťské kapely Heinricha Wilhelma von Haugwitz v hudebním životě ve Vídni*.

Archivní prameny k Salieriho dílu a životu tvoří především autografy jeho skladeb, autorizované a další opisy, tisky, dále korespondence a nehudbní archivní dokumenty.

Největší část z nich uchovává archiv císařské dvorní kapely, uložený v Rakouské národní knihovně. Mnohé významné dokumenty se nacházejí i v dalších rakouských archivech, především ve vídeňském Archivu, knihovně a sbírkách Gesellschaft der Musikfreunde in Wien. Pařížská Národní knihovna opatruje především cenné prameny k provozování Sa-

in *Mozart's Shadow*, translated into Czech in 2007.⁷

Editions of Salieri's sacral music, his major masses, including requiems, motets, etc., have been prepared by Jane Schatkin Hettrick, who is also the author of a number of studies on Salieri's religious music, as well as on his relationship with H. W. Haugwitz.⁸

The performance of Salieri's opera *Axur* in Prague was the subject of Eliška Šedivá's (Bastlová's) master's thesis from 2012.⁹ Salieri's compositions in the Haugwitz collection have long been studied by Miloš Štědroň,¹⁰ and Antonio Salieri's *Congratulatory Cantata* for Count Haugwitz is the subject of Věra Samková's bachelor thesis.¹¹ Haugwitz's relationship to the music life in Vienna of his time, as a background for the music culture of Náměšť, is examined in Markéta Jůzová's 1996 thesis *The problematic background of the roots of the repertoire of the Náměšť band of Heinrich Wilhelm von Haugwitz in the music life of Vienna*.¹²

Archive sources on Salieri's work and life consist mainly of autographs (his own manuscripts) of his compositions, authorized and other copies, prints, correspondence and non-music archive documents.

The largest part of these involves the archives of the imperial court band, housed in the Austrian National Library, and other Viennese archives, especially the archives, library and collections of the Gesellschaft der Musikfreunde, the Musikverein and other Austrian archives and libraries. The National Library in Paris holds the sources for Salieri's Paris operas, as do Italian archives for the operas performed in Italy. Numerous manuscripts are part of the collections of other international, mainly European, institutions and private collections.

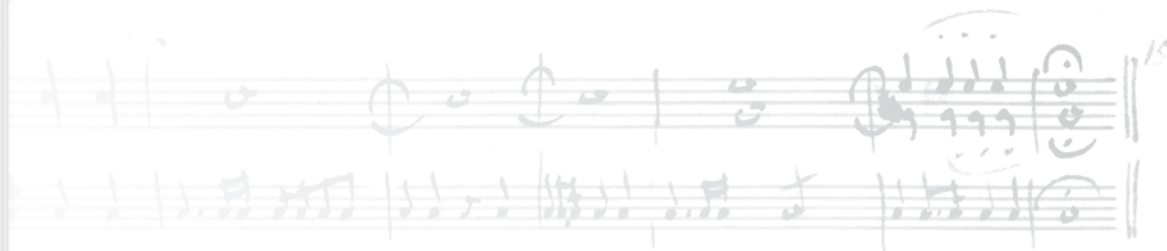
lieriho pařížských oper, tak jako italské archivy dokumenty k operám a dalším dílům uváděným v Itálii. Mnohé rukopisy jsou součástí sbírek dalších světových, zejména evropských institucí a soukromých sbírek.

Archiv rodiny Haugwitzů je uložen v Moravském zemském archivu¹³ v Brně, a stejně jako v několika dalších českých archivech a knihovnách, najdeme i zde některé jednotlivé položky Haugwitzovy hudební sbírky.

Jako celek je Haugwitzova hudební sbírka, včetně vzácného souboru několika desítek skladeb Antonia Salieriho v autografech, dobových opisech a tiscích, uložena v Brně v Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea.¹⁴

The Haugwitz family archive is housed in the Moravian Land Archive in Brno¹³ and, like in several other Czech archives and libraries, some individual items of the Haugwitz music collection can be found there.

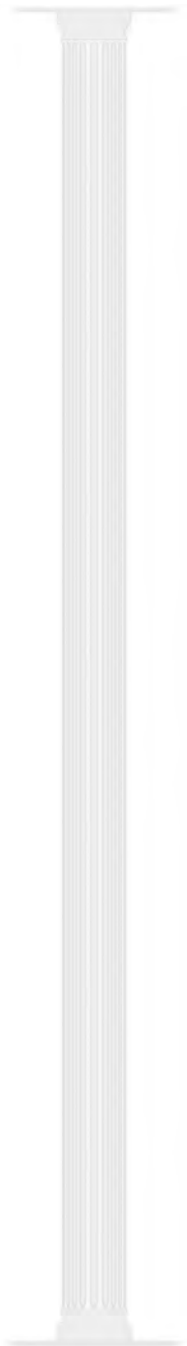
The Haugwitz music collection as a whole, including precious series of several dozen compositions by Antonio Salieri in autographs, contemporary copies and prints, is housed in the Department of Music History of the Moravian Museum.¹⁴

Obrazové materiály v této publikaci jsou z velké části laskavě poskytnuty archivy, knihovnami a dalšími sbírkami jak českými, tak zahraničními. Kromě sbírkových předmětů Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea, které jsou zároveň exponáty výstavy *Maestro Salieri*, uvádíme u jednotlivých zobrazení pro přehlednost pouze věcné popisky. Plné citace poskytnutých ilustrací jsou v kapitole „Zdroje obrazových materiálů“ na str. 150.

The pictorial materials in this publication are largely kindly provided by archives, libraries and other collections, both Czech and foreign. Except for the collection items of the Department of the History of Music of the Moravian Museum, which are also exhibits in the *Maestro Salieri* exhibition, for the sake of clarity, we only provide factual descriptions for each image. For full citations of the illustrations provided, see “Sources of pictorial materials” on page 150.

STRUČNÝ ŽIVOTOPIS ANTONIA SALIERIHO

BRIEF BIOGRAPHY OF ANTONIO SALIERI

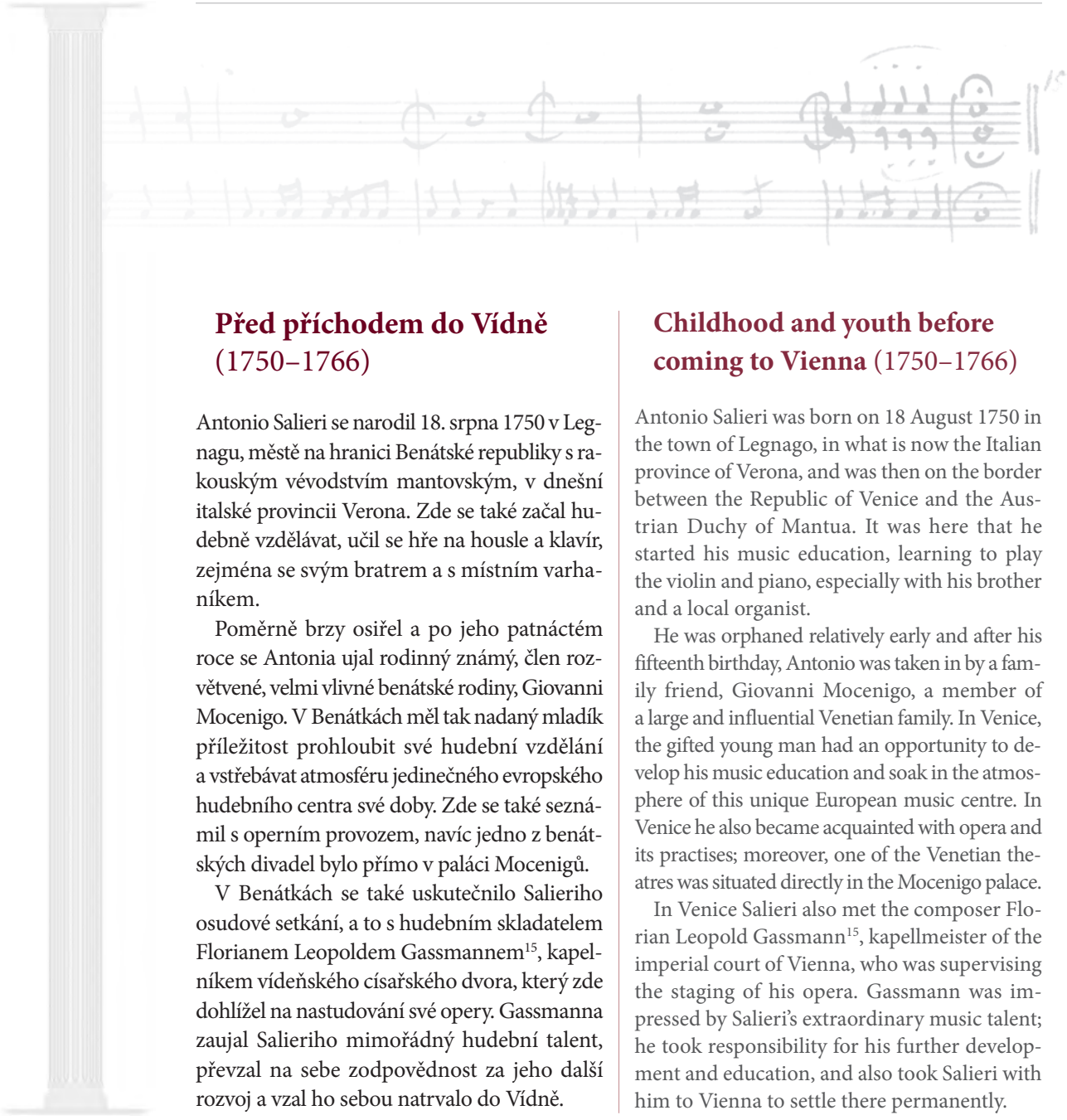
Portrét Antonia Salieriho, Joseph Willibrord Mähler, olej na plátně, 1816.

Portrait of Antonio Salieri, Joseph Willibrord Mähler, oil on canvas 1816.

Náhrobní kámen Antonia Salieriho, Ústřední hřbitov ve Vídni.

Tombstone of Antonio Salieri, Central Cemetery in Vienna.

Před příchodem do Vídně (1750–1766)

Antonio Salieri se narodil 18. srpna 1750 v Legnagu, městě na hranici Benátské republiky s rakouským vévodstvím mantovským, v dnešní italské provincii Verona. Zde se také začal hudebně vzdělávat, učil se hře na housle a klavír, zejména se svým bratrem a s místním varhaníkem.

Poměrně brzy osiřel a po jeho patnáctém roce se Antonia ujal rodinný známý, člen rozvětvené, velmi vlivné benátské rodiny, Giovanni Mocenigo. V Benátkách měl tak nadaný mladík příležitost prohloubit své hudební vzdělání a vstřebávat atmosféru jedinečného evropského hudebního centra své doby. Zde se také seznámil s operním provozem, navíc jedno z benátských divadel bylo přímo v paláci Mocenigů.

V Benátkách se také uskutečnilo Salieriho osudové setkání, a to s hudebním skladatelem Florianem Leopoldem Gassmannem¹⁵, kapelníkem vídeňského císařského dvora, který zde dohlížel na nastudování své opery. Gassmanna zaujal Salieriho mimořádný hudební talent, převzal na sebe zodpovědnost za jeho další rozvoj a vzal ho sebou natrvalo do Vídně.

Childhood and youth before coming to Vienna (1750–1766)

Antonio Salieri was born on 18 August 1750 in the town of Legnago, in what is now the Italian province of Verona, and was then on the border between the Republic of Venice and the Austrian Duchy of Mantua. It was here that he started his music education, learning to play the violin and piano, especially with his brother and a local organist.

He was orphaned relatively early and after his fifteenth birthday, Antonio was taken in by a family friend, Giovanni Mocenigo, a member of a large and influential Venetian family. In Venice, the gifted young man had an opportunity to develop his music education and soak in the atmosphere of this unique European music centre. In Venice he also became acquainted with opera and its practises; moreover, one of the Venetian theatres was situated directly in the Mocenigo palace.

In Venice Salieri also met the composer Florian Leopold Gassmann¹⁵, kapellmeister of the imperial court of Vienna, who was supervising the staging of his opera. Gassmann was impressed by Salieri's extraordinary music talent; he took responsibility for his further development and education, and also took Salieri with him to Vienna to settle there permanently.

Pohled na dóžecí palác v Benátkách. Canaletto, cca 1730, tisk podle olejomalby.

View of the Doge's Palace in Venice. Canaletto, ca. 1730, print, after oil painting.

Vídeň (1766–1778)

Od července 1766 začalo tedy ve Vídni, pod Gassmannovým dohledem, Salieriho intenzivní hudební vzdělávání. Gassmann výuku sám hradil a plánoval hudební kariéru svého nadaného chráněnce. Salieriho studium zahrnovalo lekce němčiny, francouzštiny, latiny, generálbasu, psaní a čtení partitur, nauku o kompozici a také lekce hry na housle. Brzy mu bylo umožněno spolupracovat na zkouškách v italské opeře.

Salieri se seznámil s věhlasným dvorním básníkem Pietrem Metastasiem (1698–1782) a také s operním reformátorem Christophem Willibaldem Gluckem, ke kterému choval až dokonce

Vienna (1766–1778)

Salieri's intensive music training in Vienna under Gassmann's guidance started in July 1766. Gassmann paid for the tuition himself and planned the music career of his gifted protégé. Salieri's studies included lessons in German, French, Latin, basso continuo, writing and reading scores, as well as violin lessons. Soon Salieri was allowed to collaborate on the rehearse in the Italian opera.

He met the famous court poet Pietro Metastasio (1698–1782) and also with the opera reformer Christoph Wilibald Gluck, with whom he enjoyed a lifelong friendship, while identifying with his then innovative conception of opera, in works such as fluent, well-composed musical drama.

života přátelský vztah a zároveň se ztotožnil s jeho tehdy novátorským, pojetím opery jako plynulého, prokomponovaného hudebního dramatu.

Krátce po příjezdu do metropole byl Antonio Salieri představen císaři Josefu II. (1741–1790), který si mimořádně talentovaného a přitom skromného mladíka velmi oblíbil. Salieri se stal členem Josefova komorního hudebního kroužku a spolupracoval při dvorních komorních koncertech. Rovněž se staral o zkoušky ve dvorní opeře, pro císařský dvůr napsal také první divadelní a církevní hudbu. Salieri si císařovy přízně nesmírně vážil a loajalita k němu byla zřejmě důvodem, proč později, když začal už být známým

Shortly after his arrival in the capital, Antonio Salieri was introduced to Emperor Joseph II (1741–1790), who became very fond of the exceptionally talented yet modest young man. Salieri joined Joseph's chamber music circle and collaborated in court chamber music concerts. He was also in charge of rehearsals in the court opera and wrote the first theatre and religious compositions for the court.

Salieri was highly appreciative of the emperor's favour and his loyalty to him was probably the reason why he later, when he was already a well-known opera composer, rejected the offer of a position at the court of King Gustav III of Sweden.

Pohled na Vídeň s předměstími od Belvederu, Carl Schütz, 1784.

View of Vienna and its suburbs from the Belvedere, Carl Schütz, 1784.

Císař Josef II. *Joseph Hickel, 1771.*

Emperor Joseph II. *Joseph Hickel, 1771.*

operním skladatelem, odřekl nabídku místa u dvora švédského krále Gustava III.

Josef II. si byl Salieriho oddanosti vědom a roku 1774, po Gassmannově smrti, ho jmenoval dvorním komorním skladatelem a kapelníkem italské opery ve Vídni. Dokonce Salierimu zvýšil plat, aby se mohl oženit s vídeňskou dívkou urozeného původu Theresií von Helferstorfer (1754–1807) a odstěhovat se od Gassmannů, kde doposud bydlel, do vlastního bytu. V říjnu roku 1775¹⁶ měli Antonio a Theresia v chrámu sv. Štěpána svatbu. Manželství trvalo až do Theresiiny smrti roku 1807 a Salieri, který manželku přežil o osmnáct roků, se již znovu neoženil. V průběhu let se jim narodilo osm dětí, z nichž se pět dožilo dospělosti.

Joseph II was aware of Salieri's devotion and in 1774, after Gassmann's death, appointed him chamber music court composer and kapellmeister of the Italian opera in Vienna. He even raised Salieri's salary so that he could marry a Viennese girl of noble origin, Theresia von Helferstorfer (1754–1807), and move (from the Gassmanns, where he had been living) into his own apartment. In October 1775¹⁶ Antonio and Theresia were married in the Church of St. Stephen. The marriage lasted until Theresia's death in 1807 and Salieri, who outlived his wife by eighteen years, did not marry again. The couple had eight children, five of whom reached adulthood.

Théâtre de la Porte Saint-Martin v Paříži, sídlo Académie Royale de Musique v letech 1781–1794, kde se uváděly Salieriho opery. *Jean-Baptiste Lallemant, konec 18. stol.*

Théâtre de la Porte Saint-Martin in Paris housing the Académie Royale de Musique in 1781–1794 where Salieri's operas were performed. *Jean-Baptiste Lallemant, late 18th century.*

zatímco v následujícím roce Salieri dosáhl jednoho ze svých největších triumfů operou *Tarare*. Libreto napsal Pierre Caron de Beaumarchais (1732–1799), který se také o uvedení opery neúnavně zasazoval. V exotických kulisách zasažená alegorie konfliktu zvrácené libovůle moci s osvobozující odvahou k pravdě a lásce, měla takový ohlas, že se ve své době stala jedním z největších úspěchů pařížské opery a byla zde navzdory politickým zvrátům uváděna až do roku 1826.

1799), who also campaigned tirelessly for the opera to be staged. With its exotic setting, this allegory of the conflict between the perverse greed of power and the liberating courage of truth and love was so successful that it became in its time one of the greatest achievements of the Paris Opera where it was performed, despite political turmoil, until 1826.

Axur Re d'Ormus

1788

Úspěch opery *Tarare* dosáhl až do Vídně, kde Salieri dostal za úkol ji přepracovat, ve spolupráci s da Pontem, pro premiéru na oslavu sňatku arcivévody Františka s princeznou Elisabeth z Württembergu roku 1788.

Ve Vídni dostala opera nové jméno *Axur Re d'Ormus* (*Axur král Ormu*) a musela z ní být vyškrtána Beaumarchaisova politická satira, i hudebně byla výrazně změněna. Několik následujících let byla nejhranější operou ve Vídni, s mnoha reprízami po celé Evropě. Je považována nejen za Salieriho vrcholný

Axur Re d'Ormus

(1788)

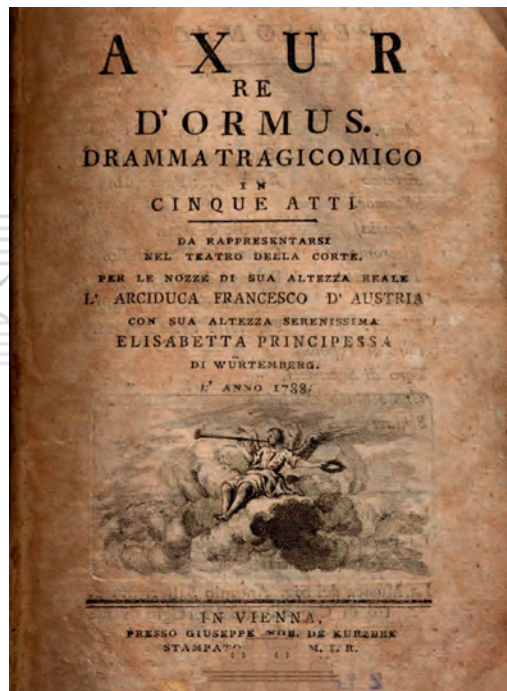
The success of *Tarare* reached as far as Vienna, where Salieri was commissioned to rework it, in collaboration with da Ponte, for a premiere celebrating the marriage of Archduke Franz and Princess Elisabeth of Württemberg in 1788.

In Vienna, the opera was given a new name, *Axur re d'Ormus* (Axur King of Ormus); Beaumarchais's political satire was removed from the opera, and it was also significantly altered musically. For the next few years it was the most frequently staged opera in Vienna and was subsequently widely performed throughout Europe. It is considered not only Salieri's magnum

Titulní list Salieriho opery Axur Re d'Ormus. Vídeň 1788.

Titel page of libretto of the Salieri's opera Axur Re d'Ormus. Vienna, 1788. National Library of the Czech Republic.

opus, ale také za dílo, ve kterém vyčerpal svůj potenciál. Žádná z jeho následujících oper se *Axurovi* již nevyrovnala.

Hofkapellmeister (1788–1824)

Antonio Salieri, který u vídeňského dvora už dlouhá léta přebíral kapelnické povinnosti za stárnoucího Gassmannova nástupce Giuseppe

opus but also a work in which he exhausted his potential. None of his following operas matched *Axur*.

Hofkapellmeister (1788–1824)

Antonio Salieri, who for many years had taken over the duties of the aging Gassmann's successor Giuseppe Bonn at the Viennese court, was appointed hofkapellmeister after Bonn's

Čelní pohled na císařskou dvorní knihovnu, vpravo sál Reduty, kde se konaly koncerty a společenské události za účasti dvorní kapely, vlevo vstup do Augustinerkirche- císařského dvorního farního kostela, kde Salieri pravidelně řídil hudbu ke slavnostním hudebním bohoslužbám. *Carl Schütz, 1780.*

Front view of the imperial court library, on the right the Reduta hall, where concerts and social events were held with the participation of the court music ensemble, on the left the entrance to the Augustinerkirche- the imperial court parish church where Salieri regularly conducted music for festive musical services. *Carl Schütz, 1780.*